

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 listopada 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. w Z., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 22 września 2017 roku, odmówił K. G. wypłaty świadczenia niezrealizowanego po zmarłym mężu M. G.. W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, że ponieważ w akcie zgonu wskazano jedynie datę znalezienia zwłok i nie ma możliwości ustalenia okresu, za który to świadczenie powinno być wypłacone brak jest podstaw do wypłaty świadczenia niezrealizowanego za wrzesień 2017 r.

/decyzja z dnia 16 listopada 2017 r. k. 50 akt ZUS/

W dniu 5 grudnia 2017 roku K. G. złożyła odwołanie od powyższej decyzji. W uzasadnieniu wskazała, że zgon jej męża nastąpił w dniu znalezienia zwłok.

/odwołanie z dnia 5 grudnia 2017 roku k. 2/

Odpowiadając na odwołanie pismem z dnia 14 grudnia 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie, wywodząc jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie z dnia 25 czerwca 2018 roku k. 3 -3v/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni K. G. była żoną M. G.. Wyżej wymienieni wspólnie zamieszkiwali w P. przy ul. (...).

/kserokopia skróconego aktu zgonu z dnia 6 września 2017 roku k. 45 akt ZUS, wniosek z dnia 22 września 2017 roku k. 47- 48v akt ZUS/

Mąż wnioskodawczyni M. G. na mocy decyzji z dnia 8 września 2017 roku roku był uprawniony emerytury od dnia 19 sierpnia 2017 r. roku tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego.

/decyzją z dnia 8 września 2017 r. k. 42 akt ZUS/

W dniu 6 września 2017 roku został sporządzony odpis skrócony aktu zgonu M. G., w którym wskazano datę znalezienia zwłok: 6 września 2017 roku, godzinę znalezienia zwłok 11:45, miejsce znalezienia zwłok P..

/kserokopia skróconego aktu zgonu z dnia 6 września 2017 roku k. 45 akt ZUS/

Zmarły chorował, miał raka prostaty z przerzutami do kości był w stanie ciężkim. Pozostawał pod opieką żony i hospicjum od dnia 20 lutego 2017 roku do 6 września 2017 roku.

/ zeznania wnioskodawczyni e- protokół z rozprawy z dnia 9 października 2016 r. 00:10:37 -00:12:06 płyta CD k.49 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami e-protokół z rozprawy z dnia 27 marca 2018 r. 00:00:51 - 00:05:02 płyta CD k.18, informacja z Hospicjum (...) w P. z dnia 12.03.2018 r. k. 16./

Do M. G. systematycznie przychodził lekarz, zaś dwa razy w tygodniu pielęgniarka z hospicjum.

/zeznania wnioskodawczyni e- protokół z rozprawy z dnia 9 października 2016 r. 00:10:37 -00:12:06 płyta CD k.49 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami e-protokół z rozprawy z dnia 27 marca 2018 r. 00:00:51 - 00:05:02 płyta CD k.18, zeznania świadka M. W. e-protokół z rozprawy z dnia 26 kwietnia 2018 r. 00:05:07 - 00:08:26 płyta CD k.33/.

W dniu 5 września 2017 roku pielęgniarka M. W. była ostatni raz w mieszkaniu zmarłego. Jego stan był ciężki. Następnego dnia otrzymała informacje od lekarza T. U. o śmierci podopiecznego M. G..

/zeznania wnioskodawczyni e- protokół z rozprawy z dnia 9 października 2016 r. 00:10:37 -00;12:06 płyta CD k.49 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami e-protokół z rozprawy z dnia 27 marca 2018 r. 00:00:51 - 00:05:02 płyta CD k.18, zeznania świadka M. W. e-protokół z rozprawy z dnia 26 kwietnia 2018 r. 00:05:07 - 00:08:36 płyta CD k.33/.

Lekarz T. U. ostatni raz widziała M. G. na wizycie domowej w dniu 4 września 2017 roku o jego śmierci dowiedziała się od wnioskodawczyni w dniu 6 września 2017 roku, gdyż ta wtedy zadzwoniła i poinformowała Hospicjum, że opieka będzie nieaktualna.

/ zeznania świadka T. U. e-protokół z rozprawy z dnia 26 kwietnia 2018 r. 00:08:36 - 00:12:07 płyta CD k.33 zeznania wnioskodawczyni e- protokół z rozprawy z dnia 9 października 2016 r. 00:10:37 -00;12:06 płyta CD k.49 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami e-protokół z rozprawy z dnia 27 marca 2018 r. 00:00:51 - 00:05:02 płyta CD k.18/.

M. G. zmarł w domu 6 września 2017 roku. Po śmierci męża wnioskodawczyni poszła do Poradni Rejonowej do lekarza, żeby ten stwierdził zgon. Lekarz przyszedł po ok. 2 godzinach. Lekarka nie zgłosiła popełnienia przestępstwa na policję ani do prokuratury.

/zeznania wnioskodawczyni e- protokół z rozprawy z dnia 9 października 2016 r. 00:10:37 -00;12:06 płyta CD k.49 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami e-protokół z rozprawy z dnia 27 marca 2018 r. 00:00:51 - 00:05:02 płyta CD k.18,

M. K. - lekarz Poradni Rejonowej nr 3 w P. została wezwana w związku ze zgonem swojego pacjenta M. G.. Kiedy przybyła stwierdziła, że pacjent nie żyje. Zgon nastąpił poza godzinami jej pracy z wywiadu z rodziną ustaliła, że miało to miejsce tego samego dnia kiedy została wezwana. Stan pacjenta wskazywał, że ta informacja jest prawdziwa. Zwłoki nie były w trakcie rozkładu. M. K. została pouczona, że jeżeli nie jest bezpośrednio przy zgonie ma wpisywać datę i godzinę kiedy przybyła i stwierdzać, że pacjent nie żyje. Jeżeli w akcie zgonu wpisano jako datę znalezienia zwłok 6 września 2017 roku, to można przyjąć, że jest to również data zgonu.

/ zeznania świadka M. K. e-protokół z rozprawy z dnia 9 października 2018 r. 00:03:26 - 00:08:23 płyta CD k.49/

W dniu 22 września 2017 roku K. G., jako uprawniona wystąpiła z wnioskiem o wypłatę niezrealizowanych świadczeń po zmarłym mężu M. G. – należnej mu emerytury.

/wniosek z dnia 22 września 2017 roku k. 47- 48v akt ZUS/

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z brzmieniem art. 136 ust.1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2017, poz. 1383) w razie śmierci osoby, która zgłosiła wniosek o świadczenia określone ustawą, świadczenia należne jej do dnia śmierci wypłaca się małżonkowi, dzieciom, z którymi prowadziła wspólne gospodarstwo domowe, a w razie ich braku - małżonkowi i dzieciom, z którymi osoba ta nie prowadziła wspólnego gospodarstwa domowego, a w razie ich braku - innym członkom rodziny uprawnionym do renty rodzinnej lub na których utrzymaniu pozostawała ta osoba.

Hipoteza wskazanej normy ma szeroki zakres, obejmując nią wszystkie przypadki niezrealizowania świadczenia w okresie między wystąpieniem z wnioskiem o emeryturę lub rentę a śmiercią uprawnionego, czyli zarówno te, gdy zgon nastąpił w trakcie postępowania o przyznanie świadczenia, jak i te, gdy dotknął on osobę już mającą ustalone decyzją organu rentowego lub wyrokiem sądowym prawo do emerytury (renty).

Zatem niezrealizowane świadczenie emerytalne lub rentowe w rozumieniu zacytowanego przepisu to takie świadczenie, do którego prawo zostało już ustalone lub co najmniej osoba uprawniona wystąpiła o nie jeszcze za życia, ale nie zostało ono jej wypłacone, niezależnie od przyczyn opóźnienia w wypłacie świadczenia. A contrario świadczenie zrealizowane to takie świadczenie, które dotarło do rąk osoby uprawnionej albo zostało przekazane na konto bankowe

wskazane przez uprawnionego. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 4 grudnia 2013 r., sygn. akt III AUa 386/13, LEX nr 1428144).

Przedmiotem niniejszego postępowania była kwestia czy K. G. przysługuje prawo do wypłaty emerytury M. G. jako świadczenia niezrealizowanego.

Organ rentowy odmawiając wypłaty świadczenia odwołującej podniósł, że akt zgonu ze wskazaną wyłącznie datą znalezienia zwłok nie potwierdza daty śmierci osoby zmarłej, lecz jedynie fakt zgonu i datę znalezienia zwłok. W przypadku żądania wypłaty świadczeń niezrealizowanych, urzędowe potwierdzenie daty śmierci jest niezbędne dla ustalenia okresu, za który świadczenie może być wypłacone i warunkuje tą wypłatę.

W tym miejscu wskazać należy na przepisy ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. - Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 1741 ze zm.), w brzmieniu obowiązującym na dzień wydania zaskarżonej decyzji, które mogłyby stanowić podstawę jednoznacznego ustalenia daty zgonu. Zgodnie z art. 37 ust. 1 powołanej ustawy akt stanu cywilnego, który nie zawiera wszystkich wymaganych danych, uzupełnia kierownik urzędu stanu cywilnego, który go sporządził, na podstawie innych aktów stanu cywilnego, akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego prowadzonych dla tego aktu i innych dokumentów mających wpływ na stan cywilny. Uzupełnienia aktu stanu cywilnego można dokonać na podstawie zagranicznego dokumentu stanu cywilnego, jeżeli w państwie wystawienia jest on uznawany za dokument stanu cywilnego, lub innego dokumentu zagranicznego potwierdzającego stan cywilny, wydanego w państwie, w którym nie jest prowadzona rejestracja stanu cywilnego, jeżeli stwierdzają one zdarzenie wcześniejsze i dotyczą tej osoby lub jej wstępnych (art. 37 ust. 2). Uzupełnienia aktu stanu cywilnego dokonuje się z urzędu, na wniosek osoby, której ten akt dotyczy, lub jej przedstawiciela ustawowego, na wniosek osoby mającej w tym interes prawny lub prokuratora, w formie czynności materialno-technicznej (art. 37 ust. 3). Do wniosku o uzupełnienie aktu stanu cywilnego załącza się dokumenty, o których mowa w ust. 2 (art. 37 ust. 6). Wnioskując o uzupełnienie aktu stanu cywilnego na podstawie materiałów archiwalnych, do wniosku należy załączyć uwierzytelniony odpis lub wypis, lub uwierzytelnioną przez właściwy organ reprodukcję tych materiałów (art. 37 ust. 7). Kierownik urzędu stanu cywilnego, dokonując uzupełnienia, wydaje wnioskodawcy odpis zupełny uzupełnionego aktu stanu cywilnego (art. 37 ust. 8).

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ww. ustawy akt zgonu sporządza się w dniu, w którym dokonano zgłoszenia zgonu, a jeżeli zgłoszenie zgonu nastąpiło w sposób określony w art. 17 - w następnym dniu roboczym po dniu zgłoszenia zgonu. Zgodnie zaś z ust. 2 art. 92 powołanej ustawy, akt zgonu sporządza się na podstawie karty zgonu oraz protokołu zgłoszenia zgonu. W tym zakresie, ustawodawca nie dał zatem kierownikowi USC możliwości uwzględnienia przy rejestracji zgonu innych dokumentów niż wyżej wymienione, dlatego też kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Ł. zobligowany był sporządzić przedmiotowy akt zgonu zawierający dane wynikające z przyjętego zgłoszenia i karty zgonu. Stosownie zaś do treści art. 38 ustawy z dnia 28 listopada 2014 roku - Prawo o aktach stanu cywilnego uzupełnienia aktu zgonu dokonuje sąd w postępowaniu nieprocesowym, na wniosek osoby zainteresowanej lub prokuratora, jeżeli akt zgonu nie zawiera daty lub godziny zgonu, a dane te nie wynikają z akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego stanowiących podstawę sporządzenia aktu zgonu. Odmowa dokonania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego następuje w formie decyzji administracyjnej (art. 2 ust. 6 ww. ustawy). Na podstawie art. 38 powierzono zatem sądom powszechnym uzupełnienie aktu zgonu, jeżeli akt ten nie zawiera daty lub godziny zgonu i jeżeli dane te nie wynikają z akt zbiorowych, stanowiących podstawę sporządzenia aktu zgonu. Uzupełnienia aktu zgonu o datę lub godzinę zgonu dokonuje sąd rejonowy w postępowaniu nieprocesowym. Orzeczenia sądu w postępowaniu nieprocesowym zapadają w formie postanowień, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Od postanowień sądu pierwszej instancji orzekających, co do istoty sprawy przysługuje apelacja.

Niesłusznym jest natomiast twierdzenie organu rentowego, że otrzymawszy niepełny akt zgonu w zakresie braku oznaczenia daty i miejsca zgonu, brak jest podstaw do wypłaty na rzecz odwołującej niezrealizowanego świadczenia po zmarłym mężu.

Wskazać bowiem należy, że obowiązujące przepisy prawne nie przewidują postępowania o uzupełnienie karty zgonu. Co istotniejsze z przepisu art. 94 ust. 2 pkt. 2 ww. ustawy wynika, że karta zgonu powinna zawierać datę, godzinę oraz

miejsce zgonu albo jeżeli nie są znane - datę, godzinę oraz miejsce znalezienia zwłok. Również zgodnie ze wzorem karty zgonu, określonym w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 11 lutego 2015 r. w sprawie wzoru karty zgonu (Dz. U. z 2015 r. poz. 231), wydanego na podstawie art. 144 ust. 7 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. - Prawo o aktach stanu cywilnego, podaje się datę i godzinę zgonu **albo** datę i godzinę znalezienia zwłok. Skoro zatem akt zgonu sporządza się na podstawie karty zgonu i/lub protokołu zgonu, które - zgodnie z powołanymi przepisami - zawierały datę znalezienia zwłok, to akt zgonu - wbrew twierdzeniom organu rentowego - nie mógł zawierać daty zgonu. Ponadto, zgodnie z art. 95 ust. 1 pkt. 4 powołanej ustawy, akt zgonu może zawierać datę zgonu **albo** jeżeli nie są znane - datę znalezienia zwłok. Wychodząc bowiem naprzeciw potrzebie usunięcia ułomnych dotychczasowych przepisów ustawy - Prawo o aktach stanu cywilnego, sugerujących w swym literalnym brzmieniu alternatywność wpisywania do aktu zgonu daty, godziny i miejsca zgonu bądź daty, godziny i miejsca znalezienia zwłok, wprowadzono regułę, że treść aktu zgonu obejmuje datę, godzinę oraz miejsce zdarzenia, zaś ulokowanie w akcie zgonu informacji identyfikujących czas i miejsce ujawnienia zwłok miało rangę wyjątku i dopuszczalne było tylko i wyłącznie wtedy, gdy nie są znane dane, umiejscawiające zgon w czasoprzestrzeni. Powyższa formuła oznacza, że względny obowiązek zamieszczenia w akcie zgonu danych, dotyczących znalezienia zwłok, będzie aktywizował się jedynie wówczas, gdy niemożliwe będzie ustalenie daty, godziny i miejsca śmierci osoby zmarłej. Za potrzebą takiej modyfikacji przemawia zresztą tak cel rejestrowania przez organy administracji publicznej zdarzeń wpływających na stan cywilny osób, jak i doniosłość informacji odnośnie do daty, godziny, miejsca zgonu, przypisywanej jej m.in. w sferze prawa spadkowego.

Taka też sytuacja ma miejsce w rozpoznawanej sprawie.

W akcie zgonu, który sporządzony został na podstawie karty zgonu wpisana została data znalezienia zwłok M. G. tj. 6 września 2017 roku.

Zgodnie zaś z art. 92 ust. 2 powołanej ustawy, akt zgonu sporządza się na podstawie karty zgonu.

Zarówno karta zgonu jak i akt zgonu zawierały datę znalezienia zwłok, a nie datę zgonu M. G.. Nie można jednak przyjąć, że ten fakt, uniemożliwia przyznania odwołującej prawa do niezrealizowanego świadczenia po zmarłym mężu.

Z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, a w szczególności zeznań wnioskodawczyni jak świadka M. K. wypełniającej kartę zgonu

wynika, że zgon nastąpił na pewno w dniu 6 maja 2018 roku. Świadek wyjaśniła iż zaznaczyła fakt znalezienia zwłok z uwagi na pouczenie jakie otrzymała co do sposobu wypełniania dokumentacji. Podniosła, że datę i godzinę która została wskazana w akcie zgonu można uznać za dane dotyczące zgonu.

W okolicznościach niniejszej sprawy niesporne jest, że wnioskodawczyni jest osobą z kręgu uprawnionych do niezrealizowanego świadczenia po zmarłym w rozumieniu przywołanego wcześniej art. 136 ust 1 oraz wystąpiła z wnioskiem o przyznanie jej prawa do niezrealizowanego świadczenia po zmarłym mężu w terminie określonym w art. 136 ust. 3 stwierdzić należy, że spełnione zostały przesłanki do przyznania jej prawa do wypłaty emerytury w ramach świadczenia niezrealizowanego.

Mając za uwadze wszystkie przytoczone wyżej okoliczności niniejszej sprawy oraz treść powołanych przepisów, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi organu rentowego wraz z aktami rentowymi.

25 X 2018 roku

J.L.